

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/40/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5420201634
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5420201634.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Andreja Kekelyho a členiek JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Martiny Mochnáčovej, v právnej veci navrhovateľky: F. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX X. XX, zastúpenej JUDr. Radoslavou Bencúrovou, advokátkou so sídlom M. R. Štefánika 1840/20, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 42 058 953, proti povinnému: V. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXXX/XX, XXX XX A. - Q. F., zastúpený obchodnou spoločnosťou AKSK, s.r.o., so sídlom Nám. SNP 15, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 859 711, o úhradu príspevku na výživu nevydatej matke a úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom nevydatej matke, v konaní o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5Pc/12/2020-314 zo dňa 12.05.2021, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5Pc/12/2020-314 zo dňa 12.05.2021 vo výroku II. potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.
- III. Uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5Pc/12/2020-314 zo dňa 12.05.2021 vo výroku I. ostáva nedotknuté.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým uznesením schválil zmiar uzavretý medzi navrhovateľkou a povinným v znení uvedenom vo výroku napadnutého uznesenia (výrok I.). Zároveň týmto uznesením rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia súd prvej inštancie odkázal na ust. § 148 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ako aj ust. § 2 ods. 2 zákona č. 161/2015 Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „CMP“). Uviedol, že tu boli splnené podmienky na schválenie zmiaru v zmysle prejavu vôle navrhovateľky a povinného za účasti ich zástupcov, keďže tu nebol zistený rozpor navrhovaného zmiaru s právnym predpisom, konkrétne s ust. § 74 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov. O trovách konania rozhodol okresný súd s odkazom na ust. § 58 a § 52 CMP. V prejednávanej veci nezistil tak špecifické a výnimočné okolnosti, pre ktoré by bolo možné považovať za spravodlivé priznanie náhrady trov konania, ktoré si uplatnil zástupca navrhovateľky voči povinnému.

3. Proti uzneseniu okresného súdu, čo do výroku II., podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorá sa domáhala jeho zmeny v napadnutom výroku tak, že jej bude priznaná proti povinnému náhrada trov konania na súde prvej inštancie vo výške 715,11 eur a trov odvolacieho konania vo výške 65,09 eur. Poukázala na okolnosti vedúce ku konaniu a celkový skutkový stav veci, najmä popísaný v podaniach navrhovateľky v tomto konaní, aj čo do postupu povinného, ktorý až do vyrieknutia predbežného právneho názoru sudcu na pojednávaní dňa 12.05.2021 nedôvodne navrhoval úplné zamietnutie návrhu,

avšak následne došlo k uzavretiu súdneho zmiernu. Uviedla, že už prvú splátku povinný neuhradil načas, čím sa stal splatným celý dlh, ako to vyplýva z komunikácie medzi navrhovateľkou a povinným, v ktorej navrhovateľka oznámila zosplatnenie celého dlhu a požiadala povinného o úhradu sumy 1.800,- eur, pričom povinný reagoval tak, že o tom vie. Na rozdiel od názoru okresného súdu mala za to, že sú tu dané špecifické a výnimočné okolnosti, pre ktoré je spravodlivé, aby bola navrhovateľke priznaná náhrada trov konania. Povinný neprispel navrhovateľke na náklady spojené s tehotenstvom a pôrodom, ani na jej výživu, pričom zároveň neprispieval ani na výživu ich maloletej dcéry M. od jej narodenia, náklady na výbavičku maloletej znášala len matka, ako to uviedla v návrhu zo dňa 11.09.2020. Otcovstvo k maloletej M. bolo určené až na jej návrh, a to rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín spis. zn. 5Pc/12/2020 zo dňa 21.07.2020. Keďže povinný neprispieval na výživu maloletej M. ani po určení otcovstva, bola nútená podať aj návrh na vydanie neodkladného opatrenia na určenie výživného na maloleté dieťa, pričom Okresný súd Dolný Kubín uznesením spis. zn. 2P/7/2020 zo dňa 31.08.2020 uložil povinnému okrem iného povinnosť prispievať na výživu maloletej M.. Aj z výpisu z jej osobného účtu je zrejmé, že povinný začal prispievať na výživu maloletej M. až vo veku dvoch rokov. Dovtedy prispieval len na výživu staršej dcéry T., a to v sume, ktorá vôbec nezodpovedá skutočným príjmom a majetkovým pomerom povinného. Navrhovateľku pôvodne zastupoval zvolený právny zástupca, no najmä pre nedostatok finančných prostriedkov bola nútená požiadať o bezplatnú právnu pomoc Centrum právnej pomoci, ktoré jej ustanovilo určenú advokátku na zastupovanie. Vzhľadom na celkový skutkový stav veci mala navrhovateľka za to, že okresný súd mal v prípade rozhodovania o nároku na náhradu trov konania postupovať v súlade s ust. § 53 v spojení s ust. § 55 CMP a priznať jej náhradu trov konania. V ďalšej časti odvolania navrhovateľka vyčíslila sumu náhrady, ktorú požaduje od povinného.

4. Povinný vo vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Uviedol, že navrhovateľka podala na súd návrh bez toho, aby si všetky podstatné skutočnosti s ním, ako otcom detí, vopred vyjasnila. Bola to práve navrhovateľka, ktorá bez upozornenia opustila ich spoločnú domácnosť. Navrhovateľka sa domáhala rôznych nárokov z rôznych dôvodov, pričom podľa jeho názoru tieto nároky neboli nikdy primeraným spôsobom preukázané. Skutočnosť, že na pojednávaní došlo k uzatvoreniu zmiernu, je výsledkom činnosti nielen súdu, ale aj jeho. Uvedomoval si, že s narodením dieťaťa sú spojené nejaké náklady, aj keď nie v takom rozsahu, ako si to uplatnila navrhovateľka. Ak sa teda účastníci konania dohodli na vysporiadaní predmetu konania, urobili tak preto, aby sa vyhli predĺžovaniu súdneho konania, dokazovaniu a iným nepríjemnostiam spojených s konaním. Platí, že v prípade, ak sa má priznať v takomto type konania náhrada trov, musí existovať dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý preukazuje strana požadujúca takúto náhradu. Navrhovateľka tak počas konania pred okresným súdom neurobila.

5. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie navrhovateľky bolo podané oprávneným subjektom (§ 359 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom [§ 355 ods. 2 a § 357 písm. m) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP] bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP, preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 CMP a contrario s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP ako vecne správne potvrdil. V nenapadnutom výroku I. ostalo uznesenie okresného súdu nedotknuté.

6. V rámci reakcie na odvolaciu argumentáciu navrhovateľky odvolací súd zdôrazňuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument vznesený v opravnom prostriedku, ale iba na taký, ktorý má rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostal sporný, alebo je nevyhnutný na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvej a druhej inštancie tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakovane vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie.

7. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí

ani právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

8. Na doplnenie považoval odvolací súd zdôrazniť, že konania vedené v zmysle ustanovení CMP sú spravidla uskutočňované vo verejnom záujme a aj prípadnému navrhovateľovi, pokiaľ sa konanie začalo na návrh, nemožno klásť na ťarchu, pokiaľ konanie vyvolal, hoci si nebol úplne istý, či súd jeho návrhu vyhovie. Zároveň uvedená zásada platí aj opačne, keď účastník, ktorý v konaní sleduje opačné záujmy ako navrhovateľ, dosiahne „úspech“ (úplný alebo čiastočný), v zásade nemôže požadovať náhradu trov konania. Takáto náhrada totiž v sporovom procese plní jednak sankčnú, jednak preventívnu funkciu (umožňuje úspešnej strane dosiahnuť úhradu nákladov vynaložených v súvislosti so sporom a zároveň smeruje k eliminovaniu zneužívania súdneho systému). Koncepcia, na základe ktorej, v konaniach podľa CMP nemožno v zásade priznať náhradu trov konania vychádza aj z toho, že spôsob iniciovania i priebehu konania je odlišný od sporového konania. Mimosporové konanie možno (s výnimkami) začať bez ohľadu na procesnú aktivitu akéhokoľvek subjektu (§ 23 ods. 2 CMP), zároveň je v ňom nutné vykonať aj také dôkazy, ktoré účastník nenavrhol (§ 36 CMP), a súd má oprávnenie prisúdiť účastníkovi viac ako sa domáhal, pokiaľ sa konanie mohlo začať aj bez návrhu (§ 40 CMP).

9. Výnimku zo všeobecného pravidla o nepriznaní náhrady trov konania žiadnemu z účastníkov formuluje ust. § 55 CMP, podľa ktorého súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Uvedenou formuláciou sa zdôrazňuje výnimočnosť uplatňovania nároku na náhradu trov konania v konaniach podľa ustanovení CMP. Pri hodnotení kritéria spravodlivosti, ako to formuluje citované ustanovenie, možno zohľadniť rôzne skutočnosti, ktoré podliehajú úvahe súdu a musia byť v rozhodnutí riadne odôvodnené. Postup podľa ust. § 55 CMP nemožno odôvodniť len odkazom na osobné či majetkové pomery účastníka, mal by zohľadniť celkový kontext požiadavky na priznanie náhrady trov konania, t. j. posúdiť obsah návrhu na začatie konania, postoj účastníkov, ich procesné úkony a napokon aj výsledok konania.

10. Predmetom konania v posudzovanej veci bol v zmysle návrhu na začatie konania nárok navrhovateľky na zaplatenie príspevku na výživu nevydatej matke a na úhradu niektorých nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom (§ 74 Zákona o rodine). Navrhovateľka požadovala v zmysle návrhu od povinného úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom v sume 1.739,12 eur a príspevok na jej výživu od 16.09.2018 do 16.09.2020 v sume 100,- eur mesačne. Vo vyjadrení k návrhu povinný žiadal návrh zamietnuť a okrem iného argumentoval aj tým, že uplatňované náklady neboli preukázané, na čo reagovala navrhovateľka následne predložením príslušných dôkazov. V ďalších podaniach účastníci prezentovali argumentáciu z hľadiska dokazovania jednotlivých tvrdení prezentovaných navrhovateľkou.

11. Pojednávanie so veci sa uskutočnilo dňa 12.05.2021, na ktorom povinný navrhol ustáliť výšku príspevku na výživu navrhovateľky na sumu 50,- Eur mesačne a pokiaľ ide o úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom, považoval za opodstatnené priznať navrhovateľke polovicu sumy uplatnených nákladov. Napokon výsledkom konania bolo uzavretie zmiery schváleného súdom, v zmysle ktorého bol navrhovateľke priznaný nárok na príspevok na výživu nevydatej matke v sume 75,- eur mesačne za dotknuté obdobie a suma 1.200,- eur ako úhrada nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom. Z výsledku konania je zrejmé, že účastníci pristúpili na riešenie, keď navrhovateľke bol priznaný nárok v sume, ktorá predstavuje približne priemer toho, čo žiadali obaja účastníci (inak povedané, každý z účastníkov „ustúpil“ zo svojich požiadaviek približne v rovnakom rozsahu).

12. Žiada sa uviesť, že ukončenie konania schválením zmiery znamenalo, že súd nevykonal dokazovanie, aké by prebehlo za situácie, že by navrhovateľka zotrvala na svojej požiadavke v zmysle návrhu, resp. že by zároveň povinný „neustúpil“ od obsahu svojej argumentácie. Výsledok aktuálneho konania predstavoval dohodu, ktorá mohla byť inkorporovaná do súdneho rozhodnutia za predpokladu, že takéto riešenie neodporovalo právnym predpisom. Výsledok konania zjavne rešpektoval požiadavky navrhovateľky i povinného a znamenal istý kompromis, z čoho logicky možno vyvodiť záver, že aj pri rozhodovaní o trovách konania treba postupovať rovnako kompromisne, s cieľom zohľadniť postoj účastníkov, ktorí v snahe ušetriť náklady nemienili pokračovať v konaní a zvolili jednoduchšiu cestu dohody. Z tohto pohľadu ani odvolací súd nevidel dôvod podriaďiť rozhodnutie o trovách konania pod znenie ustanovenia § 55 CMP, ako sa toho dožadovala navrhovateľka. Ona sama totiž netrvala na svojom pôvodnom návrhu a v konaní ani neprebehlo dokazovanie za účelom zistenia, či jej tvrdenia o

výške požadovaného výživného a úhrady nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom sú pravdivé. Ak tvrdila, že povinný až na pojednávaní akceptoval čiastočne jej požiadavku, potom možno uvedený argument použiť aj pre jej prípad, keď ona sama rovnako až na pojednávaní nezotrvala na pôvodnej požiadavke v zmysle návrhu na začatie konania. Pokiaľ navrhovateľka poukazovala na ďalšie súvisiace konania, tieto z hľadiska ich priebehu či výsledku nemohli byť zohľadnené pri skúmaní toho, či v aktuálnom konaní existujú relevantné okolnosti na priznanie náhrady trov konania.

13. Zhrnúc vyššie formulovanú argumentáciu odvolací súd dospel k presvedčeniu, že v tomto konaní s ohľadom na jeho predmet, stanoviská účastníkov i výsledok neboli zistené skutočnosti opodstatňujúce postup podľa ust. § 55 CMP, a preto napadnuté rozhodnutie vo výroku II. potvrdil ako vecne správne.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 a § 52 CMP.

15. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).